MINĖJIMAS

Didelis lietuvių sąjudis prieš vokiečių priešvalstybinius darbus Klaipėdoje 1934 m.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

ORAS

Numatoma: drėsuota, šilčiau, lietus.

Vardodienis: Katarina. Sofija. Virbutas. Ventė.

LIV METAI, 101 (1,078) Nr. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, ANTRADIENIS, 1940, BALANDŽIO-APRIL 30 D. KAINA 3 CENTAI

New York Public Library 470 Fifth Ave.

NEW YORK PUBLIC LIBRARY 1940

ŠIANDIEN

Mašinos ir darbas
Pigūs automobiliai
Šneki tauta
Malonus pavasaris

PIJUS BUKSNAITIS

Fordo automobilių bendrovės pirmininkas Edsel Ford sako, kad klysta tie, kurie mano būk mašinos paveržia iš žmonių darbą. Tas, anot Fordo, būtų teisinga tik tuomet, jei moderniškomis mašinomis būtų gaminami senoviškieji gaminiai.

Šiandien kiekvienas gaminys yra daug daugiau pagerintas už senovišką, rankomis padarytą gaminį. O pagerinimams reikia daugiau darbo kad ir patobulintomis mašinomis.

Senovišką automobilį Ford "Model T" padaryti reikėjo 179 valandų darbo. Dabartiniam pagerintam modeliui, dirbant su naujausiomis mašinomis, reikia 202 valandų darbo.

Išvada: Mašinos žmonėms teikia darbo, o ne atima jį.

Gera tema kalbėtojams Gegužės Pirmosios Dienos šventėje.

* * *

Pirmiau buvo sakoma: Neturi pinigų—nevesk.

Šiandien sakoma: Neturi pinigų—nepirk automobilio.

Edsel Ford pasakė, kad jo vedamoji bendrovė galėtų parduoti savo naujuosius automobilius po $500, jei būtų užtikrinta rinka nupirkti vieną milijoną automobilių.

Tai labai pigu, pasidžiaugs ne vienas.

Tik kur gauti tuos penkis šimtus dolerių?

* * *

Sakoma, kad anglai — nešnekiausi žmonės.

Jungtinių Valstybių oficialė kalba ir net papročiai angliški. Bet iš viso pasaulio telefonų skaičiaus 41,090,347, šioje šalyje yra 19,953,263, ar beveik pusė viso pasaulio telefonų. Vien tik New Yorko mieste yra 1,632,348 telefonų, daugiau negu visoje Prancūzijoje ir net tris sykius daugiau, negu visoje Azijoje.

Vadinas, Jungtinės valstybės—šnekiausia šalis.

Mat, čia ne Anglija.

* * *

Statistika rodo, kad 1938 metais kiekvienam Jungtinių Valstybių gyventojui atiteko po $515 pajamų, kas yra 24% mažiau už 1929 metus, kuomet atiteko po $679 kiekvienai galvai. Žemiausios pajamos Mississippi valstybėje — tik po $202, o aukščiausios New Yorko valstybėje — po $822 galvai.

Gal ir nebūtų bloga, jei tos pajamos po taip lygiai būtų išdalintos. Bet kai didelė dauguma neturi jokių pajamų, o kai kurie grobia milijonus, tai, skaitant tą statistiką, nenoromis prisimena patarlė:

Per barzdą taukai varvėjo, burnoj nieko neturėjo...

* * *

Pavasaris — linksmybės laikas. Sekmadieniais ir šventadieniais pilni keliai blizgančių automobilių. Žmonės vėžinasi dėl malonumo.

Dėl to pat malonumo, kad ir nenoroms, daužo savo ir kitų mašinas, užsimuša ir užmuša kitus, susiseidžia ir sužaloja kitus.

Tas malonumas per metus nuvaro į kapus apie trisdešimts tūkstančių beginklių gyventojų ir nugabena į ligoninės apie šimtą tūkstančių neutralių piliečių.

Kas sako, kad Amerikoje nėra karo?

* * *

Nuo Ievos laikų pradėta kalbėti: Visose nelaimėse rasite moteries kaltę.

Bet šiandien tas posakis paseno, kaip paseno ir istorija su Ievos obuoliu.

Automobilių nelaimių statistika parodo, kad automobilių vairuotojos moterys atsargesnės už vyrus. Palyginus važiuojamą tolį ir vairuotojų nuošimtį, moterims vairuotojoms tenka visų nelaimių su automobiliais tik vienas trečdalis.

Aišku, kaip ant delno, kad moterys sukelia mažiau nelaimių už vyrus (bent su automobiliais).

NACIAI ĮRODINĖJA, KAD ALIJANTAI RENGĖSI UŽIMTI VISĄ NORVEGIJĄ

Norvegai sako, vokiečių įrodinėjimai esą melai, nes užpuolimą naciai rengė per kelis mėnesius

BERLIN, balandžio 29 d.— Vokietijos vyriausybė išleido "Baltąją Knygą," kuri yra jau ketvirta nuo šio karo pradžios. Šioje knygoje parodytos fotostatinės kopijos tų dokumentų, kuriais bandoma įrodyti, kad alijantai rengėsi užimti neutralę Norvegiją ir kad tik dėl to vokiečiai buvo priversti pasiskubinti su savo ginkluotomis jėgomis paimti Norvegiją į savo protekciją pirmiau, negu tą padarys Anglija su Prancūzija.

Baltoji Knyga susidaro iš penkių dalių su karo dokumentų ir diplomatinės korespondencijos nuotraukomis ir kopijomis, kurios pakliuvusios į vokiečių rankas užimant Norvegiją.

(Norvegijos parlamento pirmininkas C. J. Hambro pareiškė, kad Norvegijos atstovybė Berlyne turėjusi įrodymų apie Vokietijos kariuomenės susodinimą į laivus visa savaitė prieš auktualę Norvegijos invaziją.

Pirmininkas Hambro užginčija Vokietijos ministro Ribbentropo pareiškimą būk Norvegija buvo pasirengusi leisti Anglijai ir Prancūzijai iškelti į jos šalį kariuomenes. Jis aiškiai pasako, kad Vokietija, o ne alijantai rengėsi užimti Norvegiją. Esama tikrų įrodymų, kad Vokietija buvo suplanavusi užimti Norvegiją prieš keletą mėnesių.

Jeigu Anglija būtų turėjusi paruoštą kariuomenę kykti į Norvegiją, tai vokiečiams nebūtų buvę taip lengva įsibriauti į tą neutralę šalį. O jei ir būtų įsibriovę—tai ūmai būtų turėję pasitraukti. Dabar vokiečiai mesdami kaltę ant Anglijos su Prancūzija, bando pateisinti savo grobuonišką politiką).

LIETUVOS CHIRURGŲ SUVAŽIAVIMAS

KAUNAS. — Lietuvos Chirurgų Draugijos visuotinis suvažiavimas buvo ypač gyvas ir gausus, nes iš 37 draugijos narių suvažiavime dalyvavo 31, be to, buvo dar tiek pat svečių: medicinos gydytojų, studentų ir kt. Viso buvo padaryta 24 moksliniai pranešimai ir chirurginio gydymo būdingesnieji demonstravimai, kurių metu buvo išsamiai pasidalinta chirurginio gydymo praktikos patyrimais ir gyvomis mokslinėmis diskusijomis. Taigi pats suvažiavimas, be chirurgų organizacinių reikalų aptarimo (šiek tiek pakeisti draugijos įstatai), buvo naudingas grynai moksliniu ir chirurginio gydymo praktikos atžvilgiu.

Suvažiavimas naujuoju drjos pirmininku išrinko Dr. Juozą Žemgulį, vicepirmininkais prof. Kanauką ir Dr. Zachariną, kasininke — Dr. Šakenienę, sekr. — Dr. Rudaitį ir valdybos nariu — Dr. Stonkų.

SUNAUDOS SMĖLYNUS

VILNIUS. — Miškų departamentas pavedė visiems Rytų Lietuvos miškų urėdams surašyti visus smėlynų plotus, taip pat visus nederlingos žemės plotus, kuriuose galėtų augti medžiai. Surinkus davinius, bus einama prie nederlingųjų plotų apželdinimo miškais.

KAUNAS. — Vytauto D. Universiteto Botanikos sodo tvarkytojas prof. Ragelis gavo iš Japonijos miesto Kobe prašymą atsiųsti V. D. U. Botanikos sodo planą, kuriuo norima pasinaudoti steigiant Kobe miesto sodą-arboretumą.

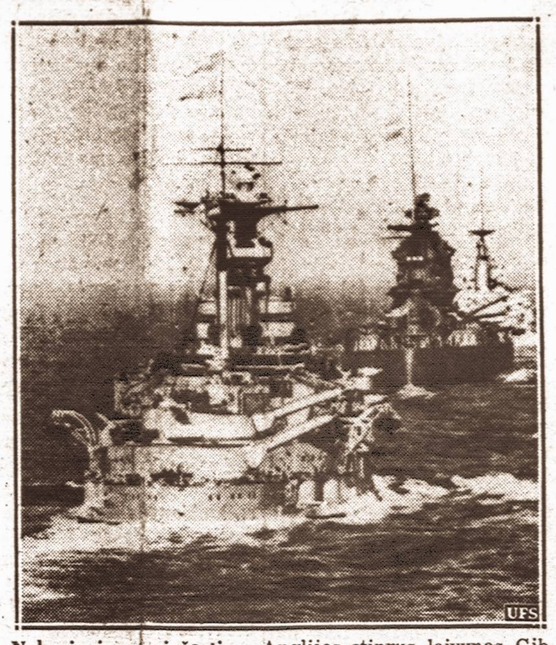

Nekariavimo priežastis.—Anglijos stiprus laivynas Gibraltare ir Viduržemio Jūroje be žodžių kalba, ko gali tikėtis Italija, jei pasisakytų remsianti Vokietiją šiame kare.

ITALIJA DAR NEKETINA KARIAUTI, PAREIŠKĖ ATSTOVAMS DINO GRANDI

Vokietijos kara turės išsispręsti Vakarų Fronte, o ne Norvegijoje, ar Artimuose Rytuose

ROMA, balandžio 29 d. — Paskutinių trijų dienų laikotarpiu jau trečiu kartu žymus fašistų vadas kalbėjo apie pavojų įsimaišyti Italijai į Europos karą, bet ir šiuo kartu nepasakė ar Italija mano atsimesti ir kada atsimesti nuo nekariavimo politikos.

Prekybos ir Darbo Gildijų Rūmų pirmininkas Dino Grandi pareiškė Rūmų atstovams, kad "Fašistinė imperija gerai žino kad nėra ir tikrai nėra karo išvakarėse."

Diktatorius Mussolini klausėsi šios Grandi kalbos, kaip ir pereitose dienose klausėsi kitų dviejų vadų Giunta ir Buffarini-Guidi kalbų apie Italijos nusistatymą link šio karo. Dėl to manoma, kad šis Dino Grandi pareiškimas yra visos valdžios pareiškimas.

Dino Grandi kalbą pakartojo visa valdžios kontroliuojama Italijos spauda.

Ši kalba kiek prašvaistė sunkius politinius debesis, slenkančius nuo Balkanų ir Viduržemio Jūrų ir temdinančius Italijos padangę klausimu, ar Italija stos į šį karą ir kada.

Karas, kurį paskelbė Vokietijai Anglija su Prancūzija, turėsiąs būti išspręstas tik vakaruose. Tokia esanti Hitlerio nuomonė, su kuria pilnai sutinkąs Mussolini.

Karo veikla Norvegijoje esąs tik antraeilis reikalas. Jei Anglija pralaimėtų Norvegijoje, nėra abejojimo, kad ji pradėtų veikti Artimuose Rytuose. Tuomet, jei Turkija atidarytų Dardanelius ir leistų alijantų karo laivus į Juodąsias Jūras, Italija, o galimai ir Sovietų Sąjunga tuoj stotų į karą. Tuomet karo ugnis uždegtų Balkanus, Šiaurės Afriką, Egiptą, Syriją ir Palestiną.

ALIJANTAMS NESISEKA NORVEGIJOJ; VOKIEČIAI PAĖMĖ DAUG BELAISVIŲ

Anglai neteko trijų lėktuvų, o vokiečiai vieno. Nuskandinti 3 Anglijos karo transportai

BERLIN, balandžio 29 d.— Vokietijos komunikatas sako, kad veikianti Norvegijoje vokiečių kariuomenė turėjo didelių pasisekimų balandžio 27 d. Priešas išstumtas iš visų naujai sudarytų pozicijų. Vokiečių kariuomenė skubiai žygiuoja pirmyn.

Šioje veikloje kariuomenei padeda vokiečių oro jėgos, atakuodamos priešą mūšiuose, naikindamos jo susisiekimą ir atvykstančius rezervus.

Paimtų belaisvių tarpe yra daug anglų. Jų vienas yra komandavęs Leicesteriečius pulkininkas.

Norvegijos numalšinimas vykdomas sekmingai. Paėmus Voss rytuose nuo Bergen, išvyti iš ten norvegų kariuomenės likučiai pametė savo ginklus ir išbėgiojo į kalnus.

Stavangero apylinkėje paimtų į nelaisvę skaičius padidėjo iki 241 karininkų, kurių tarpe daug Anglijos lankūnų. Kareivių paimta 2,921. Paimta taip pat daug karo medžiagos, 22 kanuolės ir 267 kulkosvaidžiai. Be to, vokiečių jūreiviai paėmė pastoviąsias baterijas.

Anglai nesiliovė bombardavę Narviką naktimis balandžio 26 ir 27.

Vokietijos lėktuvai sekmingai atakavo Anglijos kariuomenę iškeliamą netoli Harstad ir Aandalsnes, nepaisant priešlėktuvinės ugnies. Vienas Anglijos šarvuotis buvo kliudytas sunkiąja oro bomba į patį vidurį.

Anglijos priešlėktuvinis šarvuotis buvo priverstas pasitraukti iš mūšio, kuomet keletas oro bombų jį pusėtinai apgadino.

Fjorde Molde trys Anglijos transportai, sudarą 12,000 tonų talpos, nuskandinti. Kiti keturi transportai, bendros talpos 23,000 tonų, sugadinti.

Vienas Anglijos lėktuvas numuštas šiaurės Jūroje, o du sunaikinti ant žemės. Vokiečių žuvo tik vienas lėktuvas

SUTVARKYTA SKLANDYMO MOKYKLA

VILNIUS. — Dariaus ir Girėno vardo šaulių aviacijos mokyklos (prie Vilniaus) viršininku paskirtas buvęs Nidos sklandymo mokyklos virš. šaulys atsargos leitenantas Povilas Žaltauskas, o vyresniuoju instruktorium šaulys lakūnas Al. Gysas, žinomas lakūnas sklandytojas, gavęs trečią vietą pasaulyje už ilgą išsilaikymą ore su sklandytuvu. Mokyklos dirbtuvių vedėju paskirtas vilnietis šaulys Nikodemas Girla, kurs už veikimą Lietuvai buvo lenkų nuteistas visam amžiui ir ilgą laiką kalėjo. Naujojoje mokykloje jau turima pagamintų 10 sklandytuvų, o kita tiek yra remontuojama.

REIKIA AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGŲ GYDYTOJO

KRETINGA. — Visame Kretingos apskrityje nėra ausų, nosies ir gerklės ligų gydytojo. O susirgimų šiomis ligomis pasitaiko dažnai ir tokie ligonys turi kituose apskrityse ieškoti medicinos pagalbos. Artimiausias šių ligų gydytojas yra Telšiuose, o ligoninė —Šiauliuose. Taigi daugiau, kaip už 100 km. Nesant vietoje gydytojo susidaro sunkumų nugabenti ligonį į kitą apskritį ar dar toliau, o kartais paties ligonio sveikatos stovis neleidžia vežioti ir būna skubiai reikalinga medicinos pagalba. Tokių atsitikimų jau pasitaikė. Be to, ligonies gabenimas į kitą apskritį yra surištas su didesnėmis išlaidomis, kurių ne visi išsigali apmokėti. Visuomenė pageidauja, kad atitinkamos įstaigos darytų žygių, kad Kretingoje, kaip apskrities mieste, apsigyventų minėtų ligų gydytojas, kuris čia turėtų čia daug pacijentų.

ANGLIJA SUSTIPRINO SAVO JĖGAS VISUOSE NORVEGIJOS FRONTUOSE

Norvegijos kariuomenė priversta pasitraukti Name ir Halling kloniuose, bet ginasi pas Oester

LONDON, balandžio 29 d. —Karo Ministerijos komunikatas sako, kad vakarykšti vokiečių puolimai alijantų pozicijų Gudbrando klonyje Norvegijoje buvo atmušti.

Tolesnis armijos iškėlimas į Norvegijos pakraščius gerai pasisekė, nepaisant smarkios priešo veiklos pas Aandalsnes ir prie mūsų susisiekimo linijų.

Priešo lėktuvai bandė parodyti kiek veiklos Narviko apylinkėse, bet nesutrukdė alijantų planų vykdymo. Iš Namsos ruožo žinių nėra.

Norvegų armijos komunikatas sako, kad po smarkaus mūšio Norvegijos kariuomenės dalys pasitraukė Nume ir Halling kloniuose. Mūšiai Oester klonyje dar tebesitęsia, bet vokiečių pasistūmėjimas pirmyn labai mažas. Vakarų Norvegijoj vokiečiai apėmė Voss. Vokiečiu lėktuvai nesiliauja bombardavę kelius ir geležinkelius. Vienas jų lėktuvas numušta, o du priversti nusileisti. Kiti du sugadinti.

Amerikos komunistų laikraščio Daily Worker redaktorius Hathaway įtariamas šalies išdavystėje, bet teismas įtarimo nepriėmė.

Lenkomanai nemoralūs

KĖDAINIAI. — Miesto burmistro suteiktomis žiniomis, vietos lenkuojančiųjų darbininkų tarpe pasireiškia labai žemas moralinis lygis. Nemaža tokių darbininkų ne tik savo uždarbį prageria, bet neretas atsitikimas, kad jie savo žmonas su mažais vaikais visai palieka jų pačių likimui. Patys gi, palikę šeimas, dažniausiai susideda gyventi su kitomis palaidomis moterimis. Tiesa, neretai ir paliktosios žmonos susiranda sau sugyventinius. Ir tai nėra kokie reti išimtini atsitikimai.

Miesto savivaldybei dažnai tokias apleistas šeimas tenka šelpti.

Pažymėtina, kad lietuvių darbininkų tarpe tokie reiškiniai labai reti.

Vaidinimai atyirame ore

VILNIUS. — Valstybės teatras projektuoja š. m. birželio mėnesį Vilniuje surengti kelis spektaklius atvirame ore. Tam tikslui numatyta pastatyti misteriją "Gedimino sapnas" ir operą "Aida."

Svarstys Vilniaus adresų biuro etatus

KAUNAS. — Lietuvos Seimui pateiktas svarstyti Valstybės Saugumo Departamento etatų papildymo projektas. Šiuo papildymu departamente įvedami Vilniaus adresų biuro etatai. Kaip žinoma, Kaune adresų biurą jau eilė metų sėkmingai tvarko sakytas departamentas. Vilniaus adresų biurą tvarkyti vyriausybė taip pat pavedė Valstybės Saugumo Departamentui. Projekte Vilniaus adresų biurui siūloma 54 tarnautojai.

Klastuoja sviestą

KĖDAINIAI. — Turguje policijos sulaikyti pardavinėjant falsifikuotą sviestą Bagackaitė Valerija ir Bagackas Petras, gyv. Kaune. Jiems surašytas protokolas.

Šie "biznieriai" suspėjo savo "gaminių" parduoti apie 100 kg. Pardavinėjo nuo ūkininkų vežimų. Ir "sviestas" taip gudriai pagamintas, kad jo išvaizda visai nesiskiria nuo gero sviesto. Tik šilumoje tuoj ištirpsta ir pavirsta vandeniu su laibai maža sviesto priemaiša.

SOVIETAI SAKO, ITALIJOS VALDŽIA ŠANTAŽUOJANTI KARO GĄZDINIMAIS

Italai žino, kad daugiau gali laimėti diplomatijos keliu, negu padėdami vokiečiams kariauti

MASKVA, balandžio 28 d. —Nagrinėdamas Italijos politikierių kalbas apie Italijos nusistatymą link karo, darbo sąjungų organas Trud išvadžioja, kad Italijos dabartinis nusistatymas link karo yra tik aiškiu šantažu.

Numatydama visus gręsiančius alijantams, o ypač Prancūzijai sunkumus, Italija bando sudaryti slėgimą išsunkti iš alijantų kuodaugiausia pelno, kuostambiausio atlyginimo už netalkininkavimą vokiečiams.

Prisidėdama prie Vokietijos, Italija, anot laikraščio, pasiimtų begalo didelį riziką. Ji žino didelę Prancūzijos ir Anglijos laivynų persvarą Viduržemio Jūroje ir Vokietijos negalėjimą atsiųsti jai į pagalbą didesnių oro jėgų iš kitų frontų. Italijos ekonominis silpnumas ir svarbus pavojus nuo sukoncentruotos anglų armijos Egipte ir alijantų armijos Artimuose Rytuose sulaiko fašistus nuo karo.

Nubausti lenkų laikraščių redaktoriai

VILNIUS. — Miesto ir apskrities viršininkas nubaudė po 300 litų baudos "Kurjer Wilenski" redaktorių V. Kiškį ir Gazeta Codzienna" redaktorių J. Mackevičių už nusižengimą spaudos įstatymo nuostatams.

Užsienio paštas iš Anglijos ir Prancūzijos

KAUNAS. — Oro paštą iš Anglijos ir Prancūzijos Kauno c. paštas gauna dažnai, tačiau paprastąjį, žemės keliu siunčiamą paštą iš šių valstybių Kaunas gauna labai suvėluotai.

LITHUANIAN DAILY UNITY
VIENYBĖ
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879
Advertising rates on application

PRENUMERATA
Brooklyne ir užsieninose:
Metams ... $7.00
Pusei metų ... $3.75
Trims mėnesiams ... $2.00
Vienam mėn. ... $0.90
Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:
Metams ... $5.00
Pusei metų ... $2.75
Trims mėnesiams ... $1.65
Vienam mėn. ... $0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Kruze—Redaktorius
S. E. Vitaitis—Administratorius
A. S. Trečiokas—Prezidentas

NORI, KAD NEW YORKO PILIEČIAI DASIPROTĖTŲ

New Yorko seimelis priėmė įstatymą reikalaujantį pakeisti WPA užrašus sekančiu: "Šis darbo projektas yra mokesčių mokėtojų apmokamas." Gubernatorius Lehman tą įstatymą vetavo-atmetė. Nors nepaaiškino priežasties, bet toks jo pasielgimas pats už save kalba.

Pasakymas, kad "Šis darbo projektas yra mokesčių mokėtojų apmokamas" netik pasako teisybę, bet primena piliečiams ir WPA darbininkams, kad WPA nėra naujosios dalybos geraširdystė, bet pačių gyventojų nešama našta. Kitaip sakant, tas naujas užrašas yra kaip ir priminimas žmonėms, verčiąs juos dasiprotėti, kad ne valdžia, kaip Kalėdų diedukas duoda dovaną, bet patys žmonės sunkenybę neša. Ta pačia proga norima WPA darbininkams prisiminti, ypač tiems, kurie nesąžiningai dirba prie tų viešųjų darbų, kad jie sąžiningiau dirbtų. Valstybės gubernatoriui toks parašas turbūt atrodo tendencingas ir dėlto jis jį vetavo. Tačiau pats faktas, kad toks įstatymas buvo New Yorko valstybės seimelyje priimtas jau parodo, kad visuomenė nepatenkinta.

BRITANIJOS MOKESČIAI

Naujame Anglijos karo biudžete numatyti Anglijos piliečiams mokesčiai taip plačiai šluoja visus gyventojų sluoksnius, kad visi jie, einant iki paties karaliaus, kai sumokės mokesčius, turės pinigų tik reikalingiausiems gyvenimo reikmenims. Apie bet kokias prabangas anglai, bent karo metu, turės pamiršti. Tas parodo, kad Anglijos valdžia pagaliau nejuokais, bet labai rimtai mano kara vesti, ir visa savo imperijos jėga. Tas negali būti gera žymė Hitleriui ir Stalinui. Tas anglų žygis aiškiai parodo jų pasiryžimo griežtumą, kurio bent iki vokiečių žygio į Skandinaviją nebuvo matyti.

Ši rekordinė anglų mokesčių našta toli pralenkia net Amerikos naujosios dalybos astronomines mokesčių skaitlines ir ji paliks neišdildomų žymių visoje Anglijos socialėje ir ekonominėje struktūroje net po karo. Galimas daiktas, kad ta našta gali net visai ateičiai pareikalauti tokių milžiniškų socialinių reformų, kokių iki šol Anglų imperijoje nebuvo. Ta karo mokesčių našta yra tokia didelė, kad ji turės labai neigiamai paveikti į anglų aristokratiją ir turtuolius. Apie socialines ir kitokias reformas patys anglai jau seniai kalba, tačiau, kaip matyti, karas jas tik žymiai pagreitins.

DRĄSUS SOVIETŲ MOKSLININKŲ BANDYMAS

Ore dvelkia kažkoks kokčiai saldus kvapas. Kiekvieną minutę svaiginantis kvapas stiprėja. Tai—smalkės. Tačiau žmogus miega, visai neįtardamas, kokiame mirties pavojuje jis yra atsidūręs.

...Prieš 25 metus talentingam rusų fiziologui I. Michailovskiui kilo mintis—ar nebūtų galima praplauti kraują, užterštą smalkių garų arba kitais nuodais, pašalinti iš jo nuodingąsias dalis, ir tą patį kraują, jau pravalytą ir sveiką, įlieti atgal.

Eksperimentai ėjo vienas po kito. Jau pradėjo ryškėti pirmieji rezultatai. Tačiau užėjo Didysis karas, Michailovskį pašaukė armijon, laboratorija ištuštėjo.

Tiktai 1925 metais Michailovskis gavo galimybę grįžti prie senųjų eksperimentų. Tragiška Michailovskio mirtis neleido mokslininkui baigti savo didžiojo darbo. Tačiau jau pradėtą šioje srityje barą stvėrėsi varyti jaunų sovietų mokslininkų grupė.

Viename sovietų eksperimentalinės medicinos institute, apstatytoje įvairiausiais cheminiais indais stovėjo operacinis stalas. Ant jo, uždengtas balta antklode, gulėjo šuo. Buvo ruošiamasi gana sunkiam ir sudėtingam eksperimentui.

Šunies kraujo induose esama apie 900 kūbinių centimetrų kraujo, tame kiekyje 360 kūbinių centimetrų eritrocitų, likusis — plazma, kuri, tartum kempinė, įsiurbia į save nuodus, pakliuvusius organizman. Eksperimento uždavinys — ištraukti iš šuns kraują, eritrocitus pasilaikyti, plazmą pašalinti, pakeičiant ją taip vadinamuoju Ringerlokko skiediniu.

Eksperimentas prasidėjo. Ryškiai raudono kraujo čiurkšlė iš mieguistos arterijos pasruvo į garintuvo vamzdelį, įdėtą celindran su šaltu vandeniu. Šaltas vanduo apsaugos kraują nuo gedimo. Perėjęs per trisdešimtį vamzdelio įvijų, kraujas ėmė tekėti į separatorių. Čia eritrocitai atsiskyrė nuo plazmos. Kraujo atskyrimo procesas baigtas,—plazma supilta į vieną indą, eritrocitai — į antrą. Eksperimentatorius supila eritrocitus į pašildytą Ringerlokko skystimą, kuris pakeičia plazmą, ir praplautas, apvalytas kraujas vėl grąžinamas į šunies venų sistemą. Šunies organizmas pravalytas! Operacija tęsėsi 4 minutes ir 55 sekundes.

Nuo vykusiai atlikto bandymo iki praktiško naujo metodo pritaikymo apsinuodijusiems žmonėms praeis dar daug laiko. Tenka dar daug daug padirbėti. Šiandien tai tik dar drąsus eksperimentas, bet kas žino, gal ryt jau jo laimėjimas išgelbės tūkstančius gyvybių.

● Vidurinei Kinijai, kuri yra okupuota japonų, priimta nauja tautinė vėliava — mėlynajame dugne balta saulė.

● Iš Santos suomių laivu išgabenta 10,000 maišų kavos, kurią Brazilija padovanojo Suomijai.

-- Ir t. t.

Kiti kandidatai

Ta proga taip pat pranešama, kad visi kiti tautininkų kandidatai turėjo vos tik kelis balsus mažiau už savo oponentus. Tas reiškia, kad visas tautininkų sleitas šiais rinkimais eina beveik lygiomis su socialistų kandidatais. Tačiau dar ne visos kuopos balsavo. Kai kurie neabejoja, kad tautininkai šiuos rinkimus laimės. Good luck.

* * *

"Trojos arklys"

Daug dabar rašoma apie "Trojos arklį" arba "penktąją koloną." Daug apie tai ir kalbama. Dabar iškeliama faktas, kad Maskvos "penktoji kolona" įsiskverbė į New Yorko požeminių geležinkelių tarnautojų uniją ir ji išimties atvėju gali suparaližuoti visą New Yorko susisiekimą. Dabar patariama autoritetams tą "penktąją koloną" New Yorke sunaikinti.

* * *

Patarimas

Kalbant apie "penktąją koloną," Kongresmanas Dies pataria CIO vadui p. John L. Lewis išvalyti savo unijas nuo komunistų įtakos ir vadovybės. Esą p. Lewis savo laiku pagelbėjo išvalyti AFL, o savo CIO valyti kažin kodėl atidėlioja.

* * *

Seni laivai

Anglai atsargiai vykdo savo karo kampaniją Norvegijoje. Iš pranešimų atrodo, kad jie visai mažai kariuomenės turi Norvegijoje ir ta pati blogai apginkluota ir aprūpinta. Taip pat, anglų kareiviai Norvegijoje nepatyrę. Dabar sakoma, kad kovose Norvegijos pakraščiuose anglai naudojo tik savo senuosius laivus, o gerieji stovėjo visą laiką netoli Olandijos. Ten, sakoma, didžiausia dalis anglų karo laivyno sukoncentruota. Ten anglai mano turės įvykti didžiausias mūšis su vokiečiais, kai jie žygiuos į Olandiją.

* * *

Grąsina

Washingtone kalbama, kad kaip tik Mussolinis įkiš savo nosį į karą, tai prancūzų kariuomenė eis per Alpių kalnus į šiaurės Italijaą. Italijos Prancūzijos pasienyje jau seniai stovi keli šimtai tūkstančių prancūzų, ir ten kalnuose įrengtos didelės prancūzų tvirtovės. Be to, prancūzų ir anglų karo laivynai Vidužemio jūroje yra stiprūs ir galingi. Jeigu Italija įsikištų į karą, tai ji taptų didžiausiu karo lauku ir, žinoma, italai daugiausiai nukentėtų.

* * *

Diktatūra.

Kai kurie visuomenininkai, kurie net neturi nieko bendro su politika ir rinkimais nurodo, kad toks laipsniškas neribotos kontrolės siekimas tegali tik vieną dalyką reikšti: laipsniską ėjimą prie tiesioginės ar netiesioginės diktatūros Amerikoje. Esą naujadalybininkai su savo nuolatinėmis reformomis, kurios iš paviršiaus atrodo naudingos ir geros visuomenei, faktinai laipsniškai ima į savo rankas viską, kas liberalui visuomet buvo brangu ir už ką jis visuomet kovojo. Naujadalybininkai prisidengę liberalizmu, patys tą liberalizmą naikina.

* * *

Ne žmogus

Atimk iš žmogaus teisę ir iniciatyvą kurti ir jis pasilieka ne žmogus, bet mašina ar įrankis.

● Švedijos centrinis komitetas teikti pagalbą Suomijai iki šiol yra surinkęs Suomijos reikalams 25,300,000 švedų kronų.

APDRAUDA DARBININKAMS IR JŲ ŠEIMOMS PO SOCIALIO APDRAUDIMO AKTU

Socialės Apdraudos Aktas yra Kongreso priimtas įstatymas. Įsteigta dvi rūšys socialės apdraudos — bedarbio apdrauda ir seno amžiaus ir gyvų likusių apdrauda darbininkams ir šų šeimoms. Aprūpina viešos pagalbos beturčiams seniems, beturčiams aklams ir vaikams.

Socialės Apdraudos Aktas tapo priimtas 1935 m. ir pataisytas 1939 m. Šis yra vienas eilėje straipsnių, kuris paaiškins mūsų skaitytojams jų teises, naudas ir pareigas po įstatymo senatvės ir gyvų likusių aprūpinimus.

Po Socialės Apdraudos Aktu, mėnesinės mokestys bus išmokamos kvalifikuotiems darbininkams, sulaukusiems 65 m. amžiaus ir daugiau, iki gyvasties, jiems sustojus dirbti. Suma, kas mėnesį išmokama, bus lygi su nuošimčiu jūsų mėnesinės algos, plius kreditą už kiekvieną "apdengtą metą"; tai yra: už kiekvieną kalendorišką metą, kuriame jums užmokėta $200 ar daugiau, prie įstatymo apdengtų užsiėmimų. Suskaityti mėnesinę apdraudos mokestį reikia: 1) Rasti jūsų vidutinę mėnesinę algą; 2) Paimti nuošimtį tos vidutinės algos ir prie tos sumos pridėti kreditus už apdengtus metus.

Suskaitykite visas algas, gautas nuo užsiėmimų įstatymo įimtų, nuo sausio 1 d., 1937 m., kada įstatymas įėjo galion, iki pradžios to kvartalo, kuriame sustojat dirbti, ar 65 m. amžiaus ar vėliaus. Padalykite šitą pilną sumą su skaičiumi mėnesių tame laike.

Yra tik dvi išimtys. Viena liečia darbininkus, kurie dabar seni, kita liečia jaunus. Jeigu tamsta sulaukei 65 metus prieš 1939 m. nepridėk prie tavo pilnos algos kiek uždirbai tarpe 65-to gimtadienio, ir pirmos dienos sausio mėn. 1939 m., ir skaitant mėnesius nepridėk laiką po tuo kvartalu, kuriame sulaukei 65 m. amžiaus ir prieš sausio 1 d., 1939 m. Pavyzdžiui, jeigu Tamsta sulaukei 65 m. amžiau prieš 1937 m., kada įstatymas įėjo galion, suskaityk algas gautas nuo sausio 1 d., 1939 m. Jeigu suėjo 65 metai kada nors 1937 ar 1938 m., suskaityk algas gautas nuo sausio 1 d., 1937 m. iki gimtadionio praleidžiant laiką nuo tavo gimtadienio iki sausio 1 d., 1939 m. ir skaityk nuo to laiko iki pradžios kvartalo, kuriame sustojei dirbti. Todėl, kad originalis įstatymas neskaitė algas po 65 m. ir permainą padarytą sausio 1 d., 1939 m.

Jeigu esi jaunas darbininkas, 22 metų po sausio 1 d., 1937 m. kada įstatymas įėjo galion, suskaityk visas tavo algas, nepaisant savo metų. Bet skaitydamas mėnesius su kurių skaičium dalinsi, neskaityk tuos kvartalus, prieš sulaukiant 22 m. kuriuose alga buvo mažiau $50; tai yra: jeigu 18 m. amžiaus pradėjai dirbti nuo pilno laiko, iš dalies ir uždirbai $3 į savaitę, arba uždirbai mažiau $50 bile kvartaliniu metu, neskaityk tų kvartalų mėnesius.

Sužinoti kiek mokesties gausi: Imk 40 nuošimtį pirmo $50 tavo vidutinės mėnesinės algos, paskui imk 10 nuoš. sekančių $200. (virš $250 į mėnesį nerokuojama); sudėk šitas skaitlines. Imk 1% tos sumos kiekvieniems metams, kuriuose uždirbai $200 ar daugiau, prie darbų, įstatymo įimtų, ir tuos pridėk. Pilna suma yra tavo mėnesinis apdraudos mokestis.

Pavyzdžiui: sakysime, kad Tamsta uždirbai $50 į mėnesį per 10 metų. Imant 40 nuošimtį tų $50 turi $20. Prie tos sumos pridėk 1% už kiekvieną iš 10 metų ir turi $22, tai tavo mėnesinis mokestis.

Jeigu uždirbai $100 per mėnesį, vieton $50 tavo apdrauda skaitoma sekamai:

40-tas nuošimtis pirmo $50 yra	$20.
10-tas nuošimtis liekamo $50 yra	$5
10-tas nuošimtis už $25 už 10 metų apdengimą	$2.50
Viso	$27.50

Apart to, dar tavo šeima gauna apdraudą, kuri priguli nuo kiek tamstai mokama.

Jūsų apdraudos mokestis niekad nebus mažiaus $10 į mėnesį. Kitais žodžiais, kad nors ir apdraudos mokestis būtų mažesnis, jis bus pakeltas iki $10.

Pastaba: Seno amžiaus ir likusių našlaičių apdraudos planas įima tik darbininkus ir jų šeimas, kurie kvalifikuoti po sistema. Vieša pagalba (Public Assistance), federalis-valstybiškas planas, kuris teikia pagalbą beturčiams seniems, akliems ir vaikams, yra kas kitas. Dėl informacijų apie Apdraudos sistemą kreipkitės prie arčiausios raštinės Social Security Board. **FLIS.**

RASTAS "PONO TADO" RANKRAŠTIS

1871 m. spalių 6 d. Adomo Mickevičiaus sūnus Vladislovas pardavė "Pono Tado" rankraštį graf. Tarnovskiui, kuris jį laikė Lvovo "Ossolineum" muziejuje. Bolševikams užėmus Lvovą tas rankraštis buvo rastas. Rankraštis gražiai įrištas Simkovičiaus.

Tame muziejuje, kur seniau buvo basųjų karmelitų vienuolynas, bolševikai rado daug meniškų paveikslų, jų tarpe Rembrandto "Žmogus juoduose rūbuose," retų, senų ginklų rinkinį ir turėjo daug vargo su kunigaikščio Liubomirškio seifu, kurį buvo labai sunku atrakinti. Su juo vargo daug specialistų, dirbo be galo atsargiai, o atidarę rado... pageltusį užplombuotą dantį ir raštelį: "Išmuštas 1926 metais."

SOVIETŲ CIRKAI

Šiuo metu Sovietų cirkai mini savo 20 metų sukaktuves. Iki Revoliucijos Rusijoje buvo 30 cirkų. Daugelis jų priklausė svetimtaučiams — Činizelli, Truci ir kitiems. Juos mažai jaudino problema sukurti nacionalinius rusų cirko kadrus. Į sostinės cirkų arenas buvo kviečiami tik užsieniečiai, gi rusų artistai skynė sau kelią su didžiausiomis kliūtimis. Dargi geriausiems rusų artistams teko persikrikštyti save skambiomis užsieniškomis slapyvardėmis — tokia stipri buvo "užsienio mada."

1919 m. Lenino parašu buvo nacionalizuoti Maskvos ir kitų miestų cirkai. Tuo buvo padėti pamatai naujai Sovietų cirkų sistemai. Žymiausi rusų cirko artistų kadrai tuojau įsijungė į darbą. Daugelis jų pilietinio karo metu rodė savo meną apkasuose, pirmose fronto pozicijose, ir tuo būdu teikė kariams gerą nuotaiką.

Šiuo metu visoje Sovietų Sąjungoje dirba 69 pastovūs, 14 keliaujančių, 10 kolchozų cirkų ir 20 cirko artistų brigadų.

Cirko menas — vienas labiausiai mėgiamų masių menų Sovietų Sąjungoje. Sovietų cirkas gali didžiuotis turįs tokius pasaulinio vardo artistus, kaip paskendo Olandijos teritorijo- dresiruotojai Durovas, Ederas, Nikolskis, oro gimnastai Volginai, akrobatai Majackiai ir t.t.

LIETUVIŠKO SPORTO IŠKILMĖ

P. Žadeikio, Lietuvos Ministro Washingtone, sveikinimas Clevelando visuomenei ir krepšinio žaidikams, balandžio 14 dieną, Fenway Hall, Cleveland, Ohio, pagerbtuvėse ir Lietuvių Svetainėje įteikiant dovanas.

(Pabaiga)

Ši įspūdinga sporto iškilmė, kaip ir kiti Amerikos lietuvių jaunimo viešūs pasirodymai tik parodo lietuviškos kilmės tradicijų stiprumą ir rodos nėra reikalo piršti šiam jaunimui kitų tautų pavyzdžius ir jau visai netinka praeito karo skolų klausimą rišti su jaunimo jautria siela (o betgi šitokį "monkey wrench" tūlas kerštingas rašėjas gavo progos patalpinti viename rytiečių laikrašty).

Daugiau organizuoto bendravimo tarpe Amerikos lietuvių jaunimo grupių, daugiau pažinties su Lietuvos jaunimu, — štai kas turėtų visiems rūpėti ir štai kame sportiškas jaunimas rodo pavyzdį kitiems. Jau yra įvykusi Pirmoji Tautinė Lietuvių Sporto Olimpiada 1938 metais Kaune, o Antroji Olimpiada 1943 įvyks jau Vilniuje, Gedimino mieste. Lietuvos jaunimas tam įvykiui ruošiasi ir kas ypač idomu, kad jaunos merginos Lietuvoje basket ball (krepšinio) lauke stovi labai aukštai; tat mieli sportininkai patariu ir jums, net ir šio turnamento laimėtojams, tobulintis toliau, jei norėsite pasirodyti "vyrais" Lietuvos geltonplaukių sportininkių akyse.

Sportas reikalauja netik fiziško pajėgumo, bet ypač ir dvasinių privalumų, tvirtos valios, aiškaus ir greito mąstymo; sportas auklėja džentelmeno typą ir todėl, bendrai imant, tarpe sportininkų negali būti blogų piliečių, todėl sportininkams pridera parama iš visuomenės ir valstybės. Šis susirinkimas rodo, kad jūs šiandien turite užkariavę širdis netik Clevelando lietuvių, bet ir viso Clevelando miesto. Ir aš kaipo Lietuvos Atstovas, džiaugiuosi drauge su visais ir sveikinu šios dienos laimėtojus ir būsiančius laimėtojus sekančiose rungtynėse, nes sportininkų tarpe, kurie rengiasi ne vien dėl garbės, pralaimėjusių nėra.

Pagerbiant sporto tradicijas, man yra ypač malonu pasveikinti šios dienos laimėtojus Duquesne, Pa., Allegheny apskričio rinktinių žaidikų būrį — All Stars, kurį sudaro (sulig oficialios rungtynių programos) šie devyni žaidikai: Eddien Wisbar, Joe Yankitis, Joe Yesesky, Frank Walkauskas, Pete Walkauskas, George Adomitis, Vic Dober, Johnny Krutulis, Pete Klemens, tat ir meldžiu priimti šį garbės ženklą-taurę su atatinkamais ant jos užrašais, drauge su kogeriausiais mano linkėjimais. Užrašas ant pirmenybės laimėtojų taurės toks: *Third American Lithuanian National Basket Ball Tournament 1940, Cleveland, O. Trophy by Povilas Žadeikis, Minister of Lithuania. Champions. Valio Sportiškas Jaunimas.*

Tegul tas kuklus ženklas paliūdija laimėtojų aukšto laipsnio nusipelnymą sporte ir tegul patarnauja didesniam Lietuvos ir Amerikos draugiškumui ir tampresniems sporto ryšiams tarpe Amerikos lietuvių ir sportininkų Lietuvoje.

Lietuva mūsų brangioji tėvynė,
Žemaičiai, Aukštaičiai amžiais tave gynė,
Šiandien tu laisva, maloni kaip rojus
Laimingas tebūna ir Tavo rytojus.

Kai pulk. P. Žadeikis įteikė savo dovaną (čampionų taurę), tai p. Venclovas ir p. Muliolis, Clevelando visuomenės vardu įteikė Lietuvos Atstovui dėkingumo pareiškimą, surašytą ant pergamento: "S. E. p. Povilui Žadeikiui, Lietuvos Įgaliotam Ministrui Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Reiškiame giliausius padėkos ir pagarbos žodžius už parodytą prielankumą Amerikos lietuviams sportininkams atsilankant jų Trečiajame Sporto Turnyre Cleveland, kurį ruošia Amerikos Lietuvių Sporto Klubas ir Clevelando lietuvių visuomenė. Lai tie tamprūs ryšiai, kurie iki šiol jungė mūsų Amerikos sportininkus su tėvyne Lietuva ir toliau jo vadovaujame susilauktų turtingiausių tautinės piūties vaisių.

Cleveland, Ohio, 1940.IV-13-15d. III Amerikos Lietuvių Sporto Turnyras. Ruošiamasis Komitetas: kun. V. Vilkutaitis, klebonas šv. Jurgio par. Jurgis K. Venslovas, Am. Liet. Sporto Sąjungos pirmininkas. P. P. Muliolis, Pres. Lietuvių Vaizbos Buto."

Clevelando sporto iškilmė turės reikšmės ateičiai. Iškilmė buvo lietuviška: žaidė visi lietuviai jaunuoliai, sveikinimo kalbos buvo lietuviškos. Tat per sportą prie lietuvybės!

Svečias.

KAS IR KUR YRA "LUTINO VARPAS"?

Į šį klausimą turėtų atsakyti asmenys, kurie dirba draudimo įstaigose — Lutino Varpo vardas susijęs su draudimo reikalu. Jo trumputė istorija yra tokia: 1790 m. anglų laivas Lutine išplaukė iš Olandijos pakraščio su 1 mil. svarų sterlingų aukso kroviniu ir su 140,000 sv. st. pinigais kariuomenei. Auksas priklausė pirkliams.

Audra laivą apdaužė, jis užėjo ant seklumos. Visa įgula žuvo, tiktai vienas jūrininkas išliko ir galėjo papasakoti, kas atsitiko. Anglai tuomet kariavo su olandais. Draudėjai turėjo sumokėti 900,000 sv. st. nuostolių už laivą.

Po karo draudėjai ryžosi iškelti paskendusį laivą, bet olandai užprotestavo, nes jis jos vandenyse. Vyriausybėms besiginčijant, olandai žvejai tylomis jau krapštėsi apie skenduolį ir išgavo iš jo tūkstančius sv. st.

Po 50 metų anglų ir olandų vyriausybės sutarė iškelti laivą, bet ir vieniems ir kitiems teko nusivilti: iš laivo beliko supuvę rastai, o auksas, matyt, vandens spaudžiamas, nugrimzdo į smėlį jūrų dugne ir žuvo... Išgelbėta vos tiktai 41,000 sv. sterl. 1911 m. vėl buvo bandoma: iškelta į viršų milijonas tonų smėlio ir rasta jame keletas trupinėlių aukso...

Šiandien prie Lloyds draudimo bendrovės Londone yra pakabintas varpas, išgelbėtas iš paskendusio laivo Lutine—tuo varpu skambina, kai iš jūrų gaunama kokia nors svarbi žinia apie laivo nelaimę. Varpas visada primena draudėjams, kad jūrų dugne guli jų 45,000,000 litų!

● Amerikiečių spaudos žiniomis, prancūzai išleido naują naikintuvo tipą, kuris esąs nepaprastai greitas, toli pranešąs garsiuosius vokiečių "Messermidt 110."

TAKE IT OR LEAVE IT

By Vitalis Bukšnaitis

NEW YORK, April 28 — The Lithuanian Weekly 'Amerika" presented "Glušas," a five act comedy by Liudwig Fuld at McCaddin Memorial Hall. The play was produced by Vincas Trainis, directed by Eleanora Bartkevičiūtė, and had the following cast:

Justas Giedra ____ Victor Raudonaitis
Kazys Pumpuras ____ Balys Laučka
Villis Šiurpa _____ Vincas Trainis
Gėdis Šiurpa _____ Kazys Marma
Ponia Gobšienė __ Aldona Šertvietytė
Elzė Gobšiūtė __ Marytė Seniskevičiūtė
Daris Vigandaitė Eleonora Bartkevičiūtė
Liusi Giraitė ____ Elena Matulionytė
Daktaras Skripka __ Juozas B. Laučka
Bružas _____ Konstantinas Kazlauskis
Brička _____ Viktoras Čiepaitis
Vilkas _____ Jurgis Tumasonis
Rožė _____ Sofija Kazlauskaitė
Pranas _____ Antanas Matulionis

To begin with, the only reason this correspondent visited McCaddin Hall today was because of sentimental reasons. Twelve years ago, to the day, Vitalis Bukšnaitis made his debut as a Lithuanian performer in the title role of "Raganius," at McCaddin Hall, and until today, no other theatrical group has presented a Lithuanian state offering of any kind there. And I'm glad that I came today. And so are about twelve hundred other Lithuanian Americans who viewed today's performance.

For the second time in my life, I saw a performance of a Lithuanian play which boasted of a cast which was completely capable in every respect. We are all familiar with the usual Lithuanian stage presentation. We ordinarily expect to see two or three performers who have a general idea of what it is all about, and, as a rule, the rest of the cast is just stuck in because the roles must be played by *someone*. And then, some years ago, I saw the "Vairo Ratelio" "Žmogžudžiai." Again today, the program was different. Every member of the cast, all the way down to the most unimportant role, was a capable performer.

When I say that the audience at today's performance of "Glušas" was tranfixed with amazement, I am putting it mildly. Even the intermissions between acts failed to draw any appreciable number of the audience to the bar. After all, if the play is really funny to begin with, and the actors are capable of getting the utmost humor of every line in the presentation, it will enchant any audience which understands the language in which the comedy is offered.

Although the entire cast of "Glušas" acquitted itself, nobly, it would not be out of order at this time to mention that top honors for the day might justifiably be given to Victor Raudonaitis, Marytė Seniskevičiūtė, Eleonora Bartkevičiūtė and Aldona Šertvietytė. And perhaps, as an afterthought, I might add that the messrs. Raudonaitis and Marma were comparatively last-minute additions to the cast, the former was drafted only three weeks ago, and the latter was impressed into service four weeks ago.

And, as a good will gesture to a fellow journalist, I'd like to say that Juozas B. Laučka, who is editor of the weekly Amerika, played his part of the nut doctor up to the hilt, becoming automatically the only dramatically inclined Lithuanian American editor in the field. But my hat's off to the amazingly fine performance of Victor Raudonaitis, who took a chance, on such short notice to be a "Glušas" not only on the stage, but in real life, which would have happened if he had not turned in such a perfect interpretation of the role.

All News About All Lithuanians

Interesting news — articles —discussions — ideas—dealing entirely with the Lithuanians in

JAUNIMAS

Send your Subscription NOW

JAUNIMAS,
2201 W. Cermak Rd.,
Chicago, Illinois

Here is my $1.00. Send JAUNIMAS for one year

NAME.....
ADDRESS.....
CITY.....
STATE.....

RUSAI LIETUVOJE VISKO TURI, TIK ROGIŲ NETURI

"Laisvė" No. 91 patalpino kokio tai Juliaus Baranausko laišką iš Dzūkijos, kuriame jis labai išgiria rusus Lietuvoje. Mes lietuviai nesipriešiname tokiam išgyrimui ir esame patenkinti, kad mūsų kaimynai yra geri ir kad su jais galime sugyventi. Tik keista, kad laiško rašėjas, kaip voratinkliuose, save supainioja ir mums pasidaro neaiškumų. Jis vienoje vietoje rašo:

"Žinai, Petrai, netik mano amžiaus (laiško rašėjas 17 metų), bet sakoma, kad ir kiti dzūkai, kaip iš vystyklų išsirito, ir kiti žilos galvos susilaukė, tad nėra matę tokios mechanizacijos: tankų, armotų, automobilių ir visokios rūšies kitokių motorinių vežimų..."

Čia aiškiai pasako, kad tai **yra sakoma,** kad ir kiti dzūkai kaip iš vystyklų išsirito. Bet tai **yra sakoma,** o kaip tikrai yra, tai niekas nepasako. Laiško rašėjas apsidžiaugęs rusų mechanizacija toliau rašo:

"Rusai rogių neturi; jie važiuoja ir žiemą su ratais."

Čia susidaro neaiškumas: jeigu rusai taip mechanizuoti, tai kodėl jiems trūksta to paprasčiausio dalyko — rogių, kurias ir bėdniausias Lietuvos kaimietis turi. Rogėmis žiemos metu važiuojant, jos šliaužia viršum sniego, o ratų tekiniai veliasi sniege ir kumelaitei būna tikra kataraga ratus vilkti. Už ratų iš sniego neišvilkimą, kumelaitė kartais gali būti nubausta už "sabotažą." Tai kodėl bent kokias rogutes neįsitaityti, jeigu nieko netrūksta ir visko yra?

Toliau laiško rašėjas sako, kad rusai yra ir labai mandagūs. Malonu girdėti apie tai. Jis apie tai rašo:

"Be to, šie mūs ruskiai yra ir mandagūs. Aną sykį susirgo mūs Onutė, pertraukė mokyklą ir ją vežiau pas daktarą. Bevažiuojant pavijo rusas motorciklistas ir mūs arklys pasibaidė ir mus išvertė ir pabėgo... Tas motorciklistas sustojo ir pagelbėjo viską mums sutvarkyti: surankiojo iš rogių iškritusius dalykus ir labai atsiprašinėjo. Gaila, kad mes negalėjom tinkamai susikalbėti!"

Žinoma, kuomet negali susikalbėti, tai jeigu tave kas nesuprantama kalba ir iškeikia, gali manyti, kad atsiprašinėja, kad tai mandagumą reiškia. O jeigu Lietuvos kareivis būtų tą arklį pabaidęs ir tas būtų atsitikę, labai daleistina, kad laiško rašėjas Baranauskas būtų "Laisvei" parašęs laišką sakydamas, kad Lietuvos kareiviai beširdžiai, kad jie keliais galvatrūkčiais važiuoja pabaidydami arklius ir iš rogių ar vežimų verčia laukant net pas daktarus vežamus ligonius!

Nieko stebėtino: dar mes turime nors ir nedidelį skaitlių lietuvių, iš kurių vergijos raugas dar nėra išgaravęs ir kurie linkę gerbti svetimus valdininkus, su kuriais nesusikalba, negu savus lietuvius, su kuriais gali susikalbėti.

Mes lietuviai suprantame ir tai, kad niekas svetimas pas mus neateina mūsų naudai ir savo geraširdingumu nieko neatneša mūsų naudai. Jeigu kurie pas mus lenda, tą daro su tikslu, kad sau naudos turėti.

K. J. Paulauskas.

MUSIŲ IR UODŲ PREKYBA

Neseniai Atlanto vandenyne vokiečių povandeninis laivas paskandino anglų garlaivį, kuriuo, be kitų krovinių, buvo vežami, specialiuose džuto maišuose įpakuotos džiovintos musės ir uodai Londono zoologijos sodo paukščiams maitinti. Tokiu būdu, džiovinti uodai ir musės iš Amerikos, užuot patekę į Londono zoologijos sodo alkanus papūgų, kakadų, kolibrių ir kitų egzotinių paukščių skilvius atsidūrė jūros dugne. Vargšams paukščiams teks pabadauti.

Atrodo keista, kad prekiaujama džiovintomis musėmis ir uodais. Tačiau ta prekyba eina, ir tai gana plačiu mastu. Prieš karą toje prekybos srityje daug kas gerokai pasipelnydavo. Pavyzdžiui, Londone yra musių prekybos akcinė bendrovė, kuri turėjo geroką tarnautojų būrį ne tik pačiame Londone, bet ir atstovus kituose pasaulio kraštuose. Tie atstovai muses supirkinėjo, atitinkamai ruošė, pakavo ir siuntinėjo.

Daugiausiai džiovintų uodų ir musių iki šiol tiekė Šiaurės Amerika; ten įvairaus amžiaus mokiniams musių ir uodų gaudymas virto sportu. Tuos vabzdžius gaudydami mokiniai turėjo laikytis tam tikrų taisyklių. Akcinė bendrovė neperka vabzdžių, nunuodytų dujomis, rūkštimis ar kitokiais nuodais. Vabzdžiai turi būti pagauti tik rankomis. Už 10,000 tokiu būdu pagautų musių ir uodų supirkėjai moka 1 dolerį. Pavasarį ir vasarą, kai musių ir uodų ypač daug privysta, įgudęs juos gaudyti mokinys ar mokinė per dieną gali pagauti 2,000 vabzdžių ir tokiu būdu per 5 dienas pelnyti dolerį.

Kartkartėmis suruošiamos net varžybos, kurių laimėtojams mokami nemaži prizai. Tas varžybas ruošia vabzdžių supirkėjai, stengdamiesi palaikyti mokinių susidomėjimą vabzdžių medžiokle. Pavyzdžiui, pernai tokios varžybos buvo suruoštos New Yorke; varžybose dalyvavo 25 berniukai ir mergaitės. Per 3 mėn. jie pagavo 2,661,160 musių ir uodų. 100 dol. prizą gavo 16 metų mokinys, per 3 mėn. pagavęs 192,000 musių ir uodų.

Ne visiems gimtoji žemė

Nuo ryto lig tamsos guldai po vagą,
vos paplakdams išvargusią kumelką,
ir žiemai prisikrauni šieno bragą—
kad būtų karvei, sutrauktai į ragą.

Bet, kaip matai, seniūnas raštą velka:
tiek valsčiui, antstoliui ir bankui reikia,
kad nenoroms iš skausmo susikeiki
ir tėviškei tari: paliki sveika!

Gyvent Brazilijoj bezdžionėms rojus:
ant medžių maisto joms pilnai pakanka.
O tau visur tas pats vargų rytojus,
visur skriauda supančioja tau kojas.

Bet tiesia draugas draugui gyslų ranką.
Gana kentėti amžius sunkų lažą!
Į darbą stoja didis, jaunas, mažas—
turėsim tėviškę ir laisvą ir gražią.

Butkų Juzė.

PENKI ŠIMTAI METŲ SPAUSTUVEI

Didieji išradimai, kuriais žmogus naudojasi savo kasdieniniame darbe ir kurie taip nuostabiai siejasi su jo darbingumu, technikos atžvilgiu yra labai paprasti. Techniškai imant taip pat spaudos menas nėra sudėtingas išradimas. Sumanymas masiniai gaminti iš kietos medžiagos alfabeto raides ir iš jų sudėti žodžius, sakinius bei ištisus teksto puslapius—šios idėjos užuomazga savo senumu siekia raidyno atsiradimo momentą. Tačiau praėjo daugiau kaip 2,000 metų, kol vienas genialus žmogus tą sumanymą, kuris dabar atrodo toks natūralus, sekmingai įgyvendino. Tai buvo vokietis J. Gutenbergas.

Kai kurie dabartinio spaudos proceso nuostatai buvo jau žinomi ir praktikuojami dar prieš Gutenbergą. Jau senovės babiloniečiai ir asiriečiai gamindavo antspaudus, graikai ir romėnai naudodavosi geležinėmis formomis metaliniams pinigams liedinti. Senovės puodžiai įspausdavo savo vardus ant gaminių. Medžio raižinių pagalba senovės egiptiečiai spausdindavo ant audeklų net spalvotus piešinius, o romėnų mokyklose mokiniai, mokydamiesi skaityti, žodžius rinkdavo iš atskirų kilnojamų raidžių. Visi tie pavyzdžiai yra labai seni. Gutenbergo sumanymas sujungė tuos senovės elementus į vieną didingą ir naują išradimą. Visiškai naujas dalykas buvo raidžių liejamoji mašina, vienos tos pačios matricos pagalba leidžianti pagaminti iš kietos medžiagos tiksliai vienodų spaudmenų daugybę—tiek, kad iš jų būtų galima surinkti ir spausdinti storiausias knygas. O visgi taip pat liejamoji forma yra, palyginti, paprastas taisas: tuščias kvadratas, kurios vienas galas užkimštas matrica (metalo gabalu su įdubiai išgraviruota raide). Į tokį kvadratą įpiltas tirpytas ir ten sustingęs švinas duoda spaustuvinę raidę—šešiasienį geometrinį kūną, kurio priešpriešinės kraštinės sienos yra lygios ir lygiagretiškos.

Išradimo svarbumas esti sprendžiamas pagal jo pasisekimą. Joks žmogaus atradimas ar išradimas taip plačiai nepasireiškė, kaip spaudos menas. Jis pastūmėjo didžiuosius istorijos įvykius, pagreitino kultūros plėtimąsi tautų masėje. Spaustuvė žmogui davė galimumo perduoti patirtį bei žinias savo laikininkams ir būsimosioms kartoms, kurios, paveldėtu pagrindu remdamosios, padarė naujų sudėtingesnių išradimų. Bet jų nė vienas nebuvo toks sekmingas, kaip gutenberginio. Iš tikrųjų, Gutenbergo idėja nuostabiai atnaujino intelektualinį žmonių gyvenimą.

1940 metais švenčiama spaustuvės penkių šimtų metų sukaktis. Jai jau ruošiamasi. Ypač iškilmingai ruošiasi paminėti savo didįjį sūnų Vokietija ir gimtasis Jono Gutenbergo miestas — Muenchenas. Be abejonių prie paminėjimo prisidės visų kraštų vyriausybės, universitetai, akademijos, amatų mokyklos. Neturėtumėme likti nuošalyje taip pat ir mes.

MIKROSKOPINIAI IR RENTGENINIAI SENIENŲ TYRINĖJIMAI

Prieš trejetą metų San Francisco ilankos smėlyje uosto sandėlių raštininkas rado varinę lentą su nedailiai išpiautu užrašu anglų kalba. Raštininkas nepasižymėjo dideliu istorijos žinojimu, tačiau vardas ir pavardė, išpiauti metale — buvo jam žinomi—Francis Drake (1545—1597), anglų kapitonas, plaukęs aplink pasaulį ir prijungęs prie Anglijos daug naujų žemių. 1579 m. Drake buvo atplaukęs į Kaliforniją ir palikęs varinę lentą, kaip ženklą, kad "ateityje ir amžinai" šis kraštas su visais jo gyventojais priklauso Anglų karalienei Elžbietai ir jos įpėdiniams. Drake pavadino Kaliforniją naujuoju Albionu.

Raštininko radinys sukėlė audringus ginčus tarp Anglijos ir Amerikos istorikų ir archeologų. Daugumas tvirtino, kad už šio kontoros tarnautojo nugaros stovi suktas specialistas, senovės pinigų, meno dalykų ir kitko padirbėjas. Beveik tris metus truko ginčai, tačiau dabar Californijos universitetui pavyko įrodyti, kad lenta palikta iš tikrųjų paties Drakės. Tuo tikslu teko daryti daug tyrinėjimų. Elektrocheminiai prietaisai, mikroskopinis ir rentgeninis tyrinėjimai leido tiksliai nustatyti vario sudėtį—jame pasirodė esą priemaišų, būdingų Drakės epochai, tačiau nesutinkamų dabar. Tą patį patvirtino analizė spektroskopo pagalba.

Buvo tirta dar daugiau. Neginčijamu įrodymu pasirodė mikroskopiniai, rentgeniniai ir cheminiai tyrinėjimai tamsių nuosėdų, dengusių lentą. Tai buvo platina, pagrindinės vario anglirūkštės sluoksnis. Tos angliarūkštės nuosėdos, kaip medžio žiedai, teikia vaizdą apie vario gaminio amžių. Dabartiniai tyrinėjimų metodai leido tiksliai nustatyti platinos natūralumą.

Kitu radiniu tikrumo įrodymu buvo mineralizuotų augalinių audinių gabaliukai, rasti memorialinėje Drakės lentoje. Kad gautųsi lentoje panašios nuosėdos, ją reikalinga būtų buvę laikyti natūraliose sąlygose ištisus amžius.

Visų tyrinėjimų išvadoje įžymūs specialistai pripažino lentą esant tikrą, ir San Francisco raštininkas gavo "palikimą iš kapitono Drakės:" už lentą jam davė daug pinigų.

Nereikia manyti, kad muses ir uodus supirkėjai pirkdami suskaito. Supirkėjai tam tikslui vartoja tam tikrą saiką, į kurį telpa 1,600 uodų ir 1,000 musių. Žinoma, už "prekę" tuoj mokama grynais pinigais.

KĄZIMIERAS — JOGAILOS VAIKAITIS

Šventas Kazimieras, kurio palaikai yra padėti altoriuje, sidabriniame karste Vilniaus katedros kriptoje-koplyčioje, buvo Didž. Lietuvos kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Jogailos vaikaitis. Jogaila turėjo du sūnus, Vladislovą ir Kazimierą. Pirmasis dar jaunas būdamas žuvo kare su turkais, o antrasis, Šv. Kazimiero tėvas, Kazimieras, pramintas Senuoju, turėjo šešis sūnus ir penkias dukteris. Kazimieras Senasis buvo vedęs austrę Elzbietą Habsburgaitę, turėjusią paveldėjimo teisę į Vengrijos sostą. Pasiremdamas ta teise, Did. kunigaikštis ir karalius Kazimieras Senasis pareiškė pretenzijas į tą sostą savo visai dar jaunam, tik trylikos metų sūnui Kazimierui, vėliau tapusiam šventuoju. Nors Vengrijoje jau buvo išrinktas karaliumi Motiejus Korvinas, tačiau Korvino priešininkai 1471 metais pasiūlė Vengrijos karūną jaunajam karalaičiui Kazimierui. Nors lenkų bajorai nelabai tenorėjo išleisti svetur gabų karaliūną, bet jo tėvas siekė savo ir jaunasis Kazimieras buvo išsiųstas su 20 tūkstančių kariuomenės užimti Vengrijos, tačiau ekspedicija baigėsi nesėkmingai: lenkų kariuomenė, nusiautusi užimtas Vengrijos sritis, buvo nugalėta ir turėjo trauktis, o sugrįžusi ir negavusi atlyginimo, pasipelnė Krokuvos vyskupijos turtais. Naujai išrinktas popiežius Sikstus V pagrąsinęs karaliui Kazimierui ekskomunika, privertė jį susitaikyti su Motieju Korvinu, kad katalikų karalių nesantaika nepasinaudotų turkai. Tuo būdu karalaitis Kazimieras nieko nepešęs paliko be sosto.

Dar jaunas būdamas jis pats menkai susivokė tose politinėse raizgynėse, tačiau visa toji nelaimingoji ekspedicija jam padarė gilų įspūdį. Jis verkė už save ir už tėvą, kad nepasisekė jo pirmasis karo žygis. Vėliau nors ir padėjo tėvui tvarkyti valstybės reikalus, sumaniai aptvarkė iždą, sudraudė ištaigią Krokuvos rūmų poniją, bet prie valdžios jo širdis nebetraukė, ir jis vis labiau linko į asketinį gyvenimą, atsisakydamas karališko gyvenimo blizgėjimo, o paskutiniais savo gyvenimo metais buvo ko ne visai nuo žemės atitrūkęs. Persikėlęs į Vilnių, paskutiniuosius savo neilgo amžiaus metus jis čia praleido besimelsdamas ir bepasninkaudamas. Gimęs 1458 m. jis mirė 1484 m. sulaukęs tiktai 25 metus amžiaus. 1521 m. jis buvo paskelbtas palaimintuoju, o 1602 m. šventuoju Lietuvos karalaičiu. Jis nė lašo neturėjo savyje choleriško lenkų kraujo. Abu jo seneliai, Jogaila ir Sofija Alšėnaitė Jogailienė buvo gryni lietuviai. Tėvas Kazimieras taip pat buvo lietuvis, atkaklus ir patvarus būdu, o motina nuoširdi ir pamaldi austrė, kuri ir bus žymia dalimi paveikusi sūnaus palinkimą į asketizmą.

Šv. Kazimiero palaikams pagerbti vyriausioje Lietuvos bažnyčioje-katedroje Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Zigmanto III rūpesčiu buvo pradėta ir karaliaus Vladislovo IV baigta brangi ir meniškai puošni koplyčia. 1636 m. rugpiūčio 14 d. Šv. Kazimiero kūnas buvo įdėta į 3,000 svarų sidabro karstą, kurį dovanojo karalius Zigmantas III ir su didžiausiomis iškilmėmis padėtas koplyčios altoriuje.

Šv. Kazimiero koplyčia yra vienas brangiausių Vilniaus katedros meno paminklų, statyta ir išpuošta garsaus menininko K. Tencallo. Jos vidus išklotas gražiausiu valakiškuoju marmuru: dvylika piastrų tamsiai raudono, gzimsai juodo, o puošmenų išpiaustymai balto marmuro. Tarp piastrų nošose stovi pasidabruotos Šv. Kazimiero ir jo artimųjų giminaičių statulos. Šoninėse sienose yra puikūs italų dailininko Delbeno freskai iš Šv. Kazimiero gyvenimo. Koplyčios skliaute daug gipso puošmenų ir keturios moterų figūros, būdingai vaizduojančios Šv. Kazimiero būdą: ištvermę, teisybę, susivaldymą ir pastovumą. Gražiausia ir brangiausia koplyčios puošmena yra pats altorius, pradžioje buvęs gryno sidabro, bet karaliaus Jono Kazimiero po karo su švedais pakeistas pigesniu. Viršum altoriaus tabernakulo matomas garsusis trirankis Šv. Kazimiero paveikslas. Anot padavimo, dailininkas nupiešęs paveikslą, pastebėjo paveiksle dešinę ranką esant kiek ilgesnę, todėl ją dažais užtepė ir šalia nupiešė kitą trumpesnę, uždėtą ant širdies, bet tą, pirmiau pieštoji ranka, nežiūrint dailininko pastangų ją pakartotinai užtepti, po kurio laiko vėl pasirodydavusi. Todėl tas Šv. Kazimiero paveikslas taip ir liko su trimis rankomis iki pat mūsų dienų. Šiame paveiksle Šv. Kazimieras vaizduojamas dviejose dešinėse rankose laikąs po žydinčią leliją, kaip nekaltybės ženklą, o kairėje—rožančių. Viršum trirankio paveikslo, ant altoriaus tabernakulo du angeliai laiko Šv. Kazimiero sidabrinį karstą. Viršum karsto stovi Šv. Kazimiero sidabrinė stovyla, dešinėje laikanti kryžių, o kairėje leliją. Altoriuje ir viršum jo yra dar daugiau bareljefų ir paveikslų. Be kt. dvidešimt penki angelaičiai reiškia Šv. Kazimiero 25 žemėje išgyventus metus. Koplyčios durysė dar yra du dail. Smuglevičiaus drobėje piešti paveikslai iš šventojo gyvenimo.

Po Šv. Kazimiero koplyčia yra karališkasis mauzoliejus, kuriame buvo laidojami Lietuvos didž. kunigaikščių ir karalių palaikai.

● DNB praneša, kad 15 Amerikos valstybių Londone pareiškė protestą dėl vokiečių laivo "Wakama" nuskandinimo Brazilijos pakraščiuose.

● Nuo kovo 11 d. Anglijoje kiekvienas asmuo kas savaitę gali pirkti mėsos ne daugiau kaip už 22 pensus. Restoranuose mėsos patiekalai duodami be kortelių.

"DIRVA"

25 m. Jubiliejinis vajus

Tautinis savaitinis laikraštis eina 25-ti metai

Redaguoja žinomas rašytojas K. S. KARPIUS

Prenumerata metams:
Amerikoje _____ $2.00.
Pusei metų ____ $1.00.

Ekstra: kurie išsirašys laike Jubiliejinio meto, 1940, gaus Dirvą per 15 mėnesių už tą patį metinį mokestį, $2.00.

Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

VIENYBĖ

PAMATYKITE ISTORINĘ LIETUVIŲ FILMĄ

Šį antradienį ir trečiadienį, t. y. balandžio 30 ir gegužės 1 dienomis Susivienijimo salėje, Brooklyne Vienybės dienraštis rengia naujai gautų filmų iš Lietuvos rodymo vakarus. Filmas rodys film. broliai Motūzai, kurie su šiomis filmomis plačiai važinėja po įvairias kolonijas ir susilaukia pagyrimų ir net reikalavimų filmas rodyti pakartotinai.

Šios filmos yra pagamintos tikrai istorinių pergyvenimų dienose. Daugelis vaizdų yra iš mūsų atgautosios sostinės Vilniaus miesto. Kita gi dalis paimta iš pirmųjų Vilniaus atgavimo dienų, kaip Lietuvos kariuomenės įžygiavimas į Vilnių, demarkacijos linijos panaikinimas, Lietuvos karo vadų susitikimas su Sovietų karininkais, Lietuvos vėliavos pakėlimas Gedimino kalno bokšte bei kitos iškilmės iš kariuomenės Vilniuje sutikimo ir kitų minėjimų.

Taipgi rodoma kultūriniai vaizdai iš Lietuvos gyvenimo, darbo, miestų ir gamtos vaizdų. Filmos artimos kiekvieno lietuvio bei lietuvės širdžiai ir malonios pamatyti. Įėjimas paveikslus pamatyti suaugusiems kainuoja 35c. ir vaikams 15c. Filmų rodymo pradžia per abu vakarus lygiai 7:30 val. vak.

70,000 AKIŲ TYRIMŲ

Iš Sveikatos Tyrimo Biūro davinių ir duodamų paskaitų apie akluosius ir apakimą nuo pat gimimo dienų, paaiški, kad New Yorko mieste per metus daroma mokyklose ir vaikuose per 70,000 tyrimų ir akių gydymų. Apie 25,000 mokyklos vaikų per metus rasta, kad reikalauja akinių ir klinikos gydymų.

PASKAITOS SVEIKATOS KLAUSIMAIS

Gegužės 2 d. 8 val. vak. Bronsville miesto dalyje, Public School, 84 Glenmore Ave. ir Watkins St., įvyks dviejomis kalbomis paskaitos apie sveikatą. Paskaitos bus žydų ir anglų kalbomis.

IŠ NULIŪDIMO PASIKORĖ

Norvegas John Sandstrom labai susijaudino, kada vokiečiai užėmė jo gimtąją šalį ir dabar naikina turtą karu. Iš tos desperacijos jis negalėjo išeiti. Pereitą penktadienį jis rastas pasikoręs savo gyvenamajame kambaryje, 539 54th St., Brooklyne.

MOTERŲ VIENYBĖS PADANGĖJE

Moterų Vienybės pavasario balius šuoliais artėja ir jau reikia rimtai ruoštis, ypač moterims. Balius įvyks gegužės 24 dieną. McAlpin viešbučio "roof garden" yra puošni vieta, kuri savaime ragina puoštis, o antra, pavasarį visa gamta ir visi gyviai ir augalai kasmet gražiai puošiasi. Gegužės 24 d. mes ne tiktai pasipuošusios sutiksime savo draugus ir gražiai pasilinksminsime, bet sykiu menkute $1 įžanga gal ne vienai skurstančiai vilnietei motinai ašarą nušluostysim ir ne vienam kūdikiui alkio šmėklą išblaškysime. Juk gi pelnas skiriamas suvargusiems Vilniaus krašto lietuviams remti.

Bilietų galima įsigyti pas visas Moterų Vienybės nares.

Susirinkimas įvyks gegužės 1 dienos vakare SLA salėje. Visos narės prašomos dalyvauti, nes šis susirinkimas bus paskutinis prieš-parengiminis susirinkimas ir dar daugiau reikalų tenka sutvarkyti.

El. Jurgėlienė.

ORGANIZACIJOS JUBILIEJINIS PARENGIMAS

Šeštadienį, gegužės 4 dieną Bronxo Lietuvių šv. Jono Dr-ja minės savo 25-ių metų gyvavimo ir veiklos sukaktį. Minėjimas rengiamas pažymėti jubiliejine vakariene, kuri bus šeštadienio vak., gegužės 4 d., 7 val. Chester Palace salėje, 1930 Boston Road, Bronx.

Jubiliejinės vakarienės metu bus pagerbti tie organizacijos nariai, kurie yra prie draugijos priklausę per ištisus 25 metus ir nėra ėmę pašalpos iš draugijos iždo. Tokiems nariams bus įteiktos atitinkamos dovanos. Tikimasi, kad dalyvaus daug svečių ir programa sudaroma graži, kuri susidės iš kalbų, koncertinės dalies ir kitų ceremonijų. Po vakarienės vyks šokiai prie gero orkestro. Tikietas vakarienei kainuoja $1.50. Vien tik į programą ir šokius 50c. Organizacijos vadovybė ir visi nariai užkviečia visus dalyvauti organizacijos sukaktuvinėje vakarienėje ir 25 metų jubiliejų tinkamai atšvęsti.

ATIDARYTAS STEEPLECHASE PARKAS

Pereitą sekmadienį buvo atidarytas publikai Steeplechase parkas Coney Island. Parkas bus atviras tik sekmadieniais iki Decoration Day, kada Coney Island bus visai atidarytas publikai. Tuomet ir parkas veiks kiekvieną dieną.

GYVENIME VISKO BŪNA

Gyvenime visaip pasitaiko: biedni žmonės nori būti turtingais, o turtingi kai kada užsimano neturtingai pagyventi. Sakoma, kartą taip atsitikę ir tas atsitikimas atvaizduojamas dviejų veiksmų operetėje "Sylvija," kurią Operetės choras perstatys gegužės 5 dieną, Labor Lyceum svetainėje, 947 Willoughby Ave., Brooklyne. Vaidinimo pradžia 4:30 val. popiet, o po vaidinimo šokiai prie gero orkestro.

Kiek man žinoma, tai Operetės choras stengiasi operetę "Sylviją" perstatyti ko geriausiai, nes dėl to sunkiai dirba visas choras ir jo jaunieji artistai.

Antanas Gudonis
Kunigaikščio Tobytus rolėje

Operetė pasižymi daugeliu gražių dainų ir juokų. Juk mes visi žinome, kaip išdidžiai jaučiasi kunigaikščiai ir kiti dideli ponai. O šioje operetėje kaimietės merginos tūlą kunigaikštį Tobytum įtaria oro pranašu ir gatvių šlaviku. Kaimo merginoms iš to daug juoko, o išdidžiam kunigaikščiui pažeminimas ir piktumas. To išdidaus pono rolę atliks Antanas Gudonis. O kaip visa tai pasibaigs, galėsite pamatyti vaidinime gegužės 5 dieną, Labor Lyceum svetainėje, 947 Willoughby Ave., Brooklyne.

Operečių mėgėjas.

ŠVEDIJOS VALSTYBĖ DALYVAUS PARODOJE

Anksčiau buvo manyta, kad Švedijos valstybė dėl pasunkėjusių sąlygų nedalyvaus šiemet Pasaulinėje Parodoje. Dabar paaiškėjo per G. Hilmer Lundbeck, direktorių Švedų-Amerikos linijos, kad Švedijos valstybės šių metų sezone pavilijonas bus atidarytas. Jis atsidarys parodos atidarymo dienoje, jame bus atgabenti eksponatai ir modeliai laivų. Kaip žinia, anksčiau Švedijos linijos laivais daugelis keleivių vykdavo į Europą ir iš Europos į Ameriką. Prie pavilijono bus ir švediški restoranai su valgiais ir pasilinksminimo vietomis.

VIENYBIETIS LAUKIA KETURLYPIO JUBILIEJAUS

Pereito šeštadienio popietį atsilankė į Vienybės įstaigą ilgametis Vienybės palaikytojas ir rėmėjas, p. Juozas Žilinskas iš Hoboken, N. J. Kartu lankėsi ir jo graži šeima: ponia O. Žilinskienė, jų sūnai Juozas ir Jonas, ir dukrelė Aldona. J. Žilinskas užsimokėjo metinę prenumeratą už Vienybę, paaukojo $2.00 Vienybės spaustuvės modernizavimo fondui ir vieną dolerį Vilnijos lietuvių sušelpimui. Už prenumeratą ir aukas p. Žilinskui nuoširdžiai dėkojame.

Besikalbant su p. Žilinsku jis prisiminė tūlą gana senoką įvykį, kurio liūdininku jis buvęs. Kai p. Žilinskui buvo pastebėta, kad jis perjaunai atrodo būti liūdininku tokių įvykių, kurie atsitiko arti 30 metų atgal, į tokią pastabą p. Žilinskas atsakė:

—Broli, sekančiais metais aš švęsiu šiuos keturis jubiliejus: 50 metų savo amžiaus, 30 metų kaip gyvenu Amerikoje, 30 metų skaitau Vienybę ir 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Tuo tarpu p. Žilinskas išrodo nesenesnis 35 metų amžiaus. Linksmą, maloni, drauginga ir, matomai, laiminga pp. Žilinskų šeima.

MIRTYS

George Daufkarch, 41 metų amžiaus, gyveno 106-08 27th Ave., Elmhurst, L. I., užsimušė lėktuvui nukritus į Manhassat Bay.

Laidojamas balandžio 30 d. Cedar Grove kapinėse, Flushing, L. I. Kūnas pašarvotas pas Simms Funeral Home, 37-12 104th St., Corona, L. I.

Antanas Nikraučius, 55 m. amžiaus, gyv. 71 Gold Street, Brooklyne, mirė balandžio 28 d., bus laidojamas gegužės 2 d., Šv. Kryžiaus kapinėse. Kūnas pašarvotas velionio namuose.

Abiejų mirusiųjų laidojimo reikalais rūpinasi laidotuvininkas J. Garšva.

BLIEKŲ ŠEIMA LANKĖSI FLORIDOJE

Ilgamečiai Vienybės dienraščio skaitytojai pp. Bliekai, gyv. 57-36 64th St., Brooklyne su savo sūnumis aplankę Floridą tūlą laiką atgal. Prieš vykdami į saulėtą kraštą jie pirmiau nuvyko pas ponią I. Trečiokienę į Newarką gauti kai kurių informacijų kas link kelionės. Pp. Bliekai gautomis informaijomis kelionėje ir pasinaudojo.

Nuvykę į Floridą apsistojo pas pp. Bubnius ir ten viešėjo visą buvimo laiką. Kaip žinia, pp. Bubniai Floridoje verčiasi saliūno bizniu ir užlaiko kambarius svečių apsistojimui. Ir pp. Bliekai pataria visiems lietuviams, kurie tik lankysis Floridoje apsistoti pas pp. Bubnius.

Už suteiktas informacijas poniai Trečiokienei pp. Bliekai reiškia nuoširdžią padėką. Esą patenkinti apsilankymu ir gražaus laiko praleidimu Floridoje. Atvykdami pp. Bliekai atvežė man iš Bubnių monopoliaus bonką degtinės ir grįžę man juos atlankius pratęsė Vienybės dienraščio metinę prenumeratą ir paaukojo spaustuvės modernizavimo fondui $1.

J. Krunklys.

SKELBKITĖS VIENYBĖJE

BROLIŲ MOTŪZŲ FILMOMIS ŽMONĖS GĖRISI!

ELIZABETH, N. J.—Lietuvių Laisvės salėje Elizabethport, N. J. pereitą sekmadienį žmonių prisirinko pilnutėlė salė, per 500 žiūrovų! Visi paveikslais labai patenkinti. Ten pat buvo atstovai iš dviejų vietų: Bayonne, N. J. ir Freehold, N. J., prašydami filmas parodyti jų kolonijose.

Su Bayonnės atstovu p. Jurgiu Masausku susitarta ir paveikslai bus rodomi LRKS 60 kp. Bayonne, gegužės 6 dieną, pirmadienį nuo 7:30 val. vak. Liet. Parapijos salėje, 15 East 23rd St.

Kitose vietose New Jersey paveikslai rodomi: Kearny, gegužės 2 d., ketvirtadienį, rengiant Pilietinio Klubo salėje, 134 Shuyler Ave., pakartotinai ir gegužės 10 d., penktadienį, Lietuvių Salėje, 180 New York Ave., Newarke.

Brooklyne paveiklai rodomi balandžio 30 ir gegužės 1 d. SLA salėje, 197 Grand Street, rengiant Vienybės dienraščiui ir gegužės 3 ir 4 dienomis, Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave.

Gegužės 5 d., sekmadienį, paveikslai rodomi Bridgeport, Conn. Visur paveikslai rodomi nuo 7:30 val. vakare.

J. Valaitis.

Ar Tamsta atlikai savo kasdieninę pareigą ir užsimokėjai dienraščio prenumeratą? Jei ne — padaryk nieko nelaukdamas.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

PARSIDUODA

Parduodama bučernė ir grosernė. Gera proga tam, kas supranta šios rūšies biznį. Biznis išdirbtas per 33 metus, turi gerą pasisekimą. Sužinoti kreipkitės pas P. S., 251 E. Main Street, Amsterdam, N. Y.

PARSIDUODA

Uždarius paskolą (Foreclosures) parduodama 1-nos ir 2-jų šeimynų gyvenamieji namai žemomis pardavimo kainomis.

2-jų šeimų namas iš 11 kambarių, moderniškas, kainuoja nuo $3,250 iki $4,500, taipgi 1-nos šeimynos namas už $3,500. Apie namų pardavimą sužinoti — Lynch, 7821 Jamaica Ave., corner 79th St., Woodhaven, N. Y.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

NUPIGINTAS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS

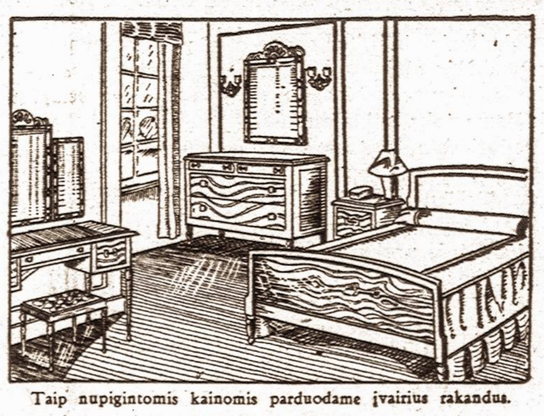

Taip nupigintomis kainomis parduodame įvairius rakandus. Pasirinkimas didelis.

BEDROOM SETS — PARLOR SETS
STUDIO COUCHES—KITCHEN SETS
DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI

Grand Chair Corporation
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI
ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas
409 ir 436 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
SVEIKATA LAIME
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkėtis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 8-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS
V. R. Valantiejus, Mgr.
General Insurance Agent
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
Vestie E. Davis, *Licensed Mgr.*
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
Tel. Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TORO AMŽINOJI UGNIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

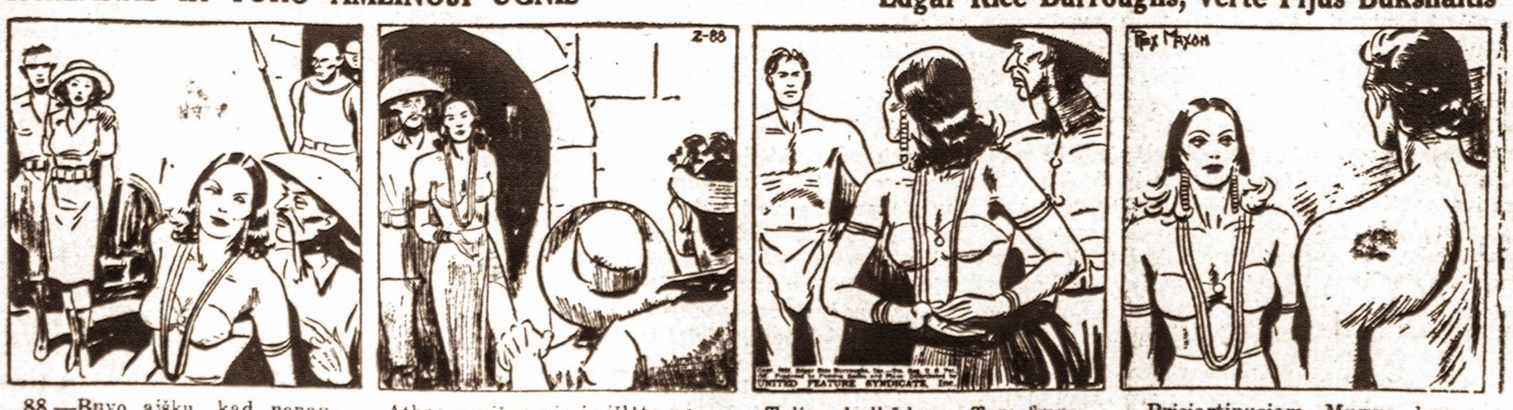

88.—Buvo aišku, kad nenaudėlė Athea pasiruošusi paliepti nužudyti Janetę Burton. Bet kol ji dar nesuspėjo to paliepimo ištarti, daktaras Wong skubiai prisiartino prie jos ir kažką pašnabždėjo į ausį. Perry O'Rourke piktai nusikeikė: "Tas žvairakis pagonas vėl sugalvojo naują velniavą!"

Athea nusišypsojo ir išlėto pasakė: "Šią merginą aš paimsiu į savo rūmus. Tuo tarpu mes jos nežudysime. Aš noriu pasidžiaugti jos išvaizda, kai ji žiūrės į tave, Tarzanai, kuomet tu mirsi Mungo rankose. Man tikrai tas bus malonu." Daktaras Wong, karalienei kalbant, lengvai nusišypsojo.

Toliau kalbėdama Toro karalienė Athea atydžiai žiūrėjo į Tarzaną. "Tavo dvikova su Mungo bus paskelbta tuomet, kai aš surasiu patogų laiką. Iktol tu ir tavo draugai pasmerkiami dirbti dramblių tvartuose. Žiūrėsime, kaip jums ten patiks!" Tą pasakiusi žiauri karalienė suplojo rankomis.

Prisiartinusiam Mungo karalienė paliepė: "Mungo! Nuvesk šiuos vyrus į dramblių tvartus ir atiduok dramblių vergų viršininkui Rutangui. Jis žinos kaip suvaldyti šiuos smarkuolius." Paskui, lyg pasityčiodama, karalienė pridūrė: "O gal ir gaila, jei laukiniai drambliai pasiskubins judu sutrinti."

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje